

Ј.З.У – ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА – СКОПЈЕ

ИНФОРМАЦИЈА

за

добиените резултати од
спроведената Програма
„Здравје за сите“ во
Република Северна Македонија
во 2022 година

Скопје, 2023

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД	5
2. СТРУЧНА АНАЛИЗА НА ПОДАТОЦИТЕ И ДЕТЕКЦИЈА НА ЗДРАВСТВЕН РИЗИК	7
<i>2.1. Општи податоци за населението опфатено со превентивните прегледи</i>	<i>7</i>
<i>2.2. Резултати од антропометриските испитувања</i>	<i>11</i>
<i>2.3. Резултати од биохемиски анализи</i>	<i>16</i>
<i>2.4. Детекција на здравствен ризик за кардиоваскуларни заболувања</i>	<i>25</i>
3. ЗАКЛУЧОЦИ	36

Издавач: ЈЗУ - ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Стручна обработка: Оддел за здравствена промоција и следење на болести

Автор: М-р д-р Лидушка Василеска, специјалист по
стоматолошка протетика

Даниела Петковска Дуковска, дипл.медицинска сестра,
специјалист

Уредник: Проф. д-р Елена Ќосевска

Техничка подготовка:

Сузана Дунгевска
Борче Андоновски

Печати: Винсент графика

Тираж: 10 примероци

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

614.1(497.7)"2022"(047.31)
31:614.1(497.7)"2022"

ВАСИЛЕСКА, Лидушка

Информација за добиените резултати од спроведената Програма "Здравје за сите" во Република Северна Македонија во 2022 година / [автор Лидушка Василеска, Даниела Петковска Дуковска]. - Скопје : Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија, 2023. - 37 стр. : табели, граф. прикази ; 30 см

ISBN 978-608-235-120-9

1. Петковска Дуковска, Даниела [автор]
а) Здравствена состојба -- Македонија -- 2022 -- Извештаи

COBISS.MK-ID 59762949

1. ВОВЕД

Информацијата за резултатите од спроведените превентивни прегледи во Република Северна Македонија во 2022 година е изготвена согласно Програмата "ЗДРАВЈЕ ЗА СИТЕ" за 2022 година (Сл. весник на Република Македонија, бр. 33 од 15.02.2022), како и Програмата за работа на Секторот за здравствена промоција и следење на болести во ЈЗУ-Институт за јавно здравје на РСМ - Скопје за истата година.

Спроведувањето на активностите за промоција на здравје и превентивни здравствени услуги во насока на совети и превентивни прегледи во нашата држава е во согласност со законските одредби од Законот за здравствената заштита, објавен во "Сл. Весник на РМ" бр. 37/2016.

Масовните незаразни болести се водечка причина за смрт и инвалидитет. Превенцијата на овие заболувања е тесно поврзана со практикување на здрави животни навики, правилна исхрана и физичка активност. Превентивните прегледи и здравственото воспитание и информирање на населението се значаен фактор во превенцијата, навременото откривање и третман на хроничните незаразни болести.

Цел на изготвувањето на Информацијата е да се направи проценка на остварените активности согласно Програмата како по вид, така и по обем, како и да се добијат сознанија за ризикот од однесувањето на граѓаните по однос на нивното здравје од аспект на стил на живот (пред се, исхрана, физичка активност и слично) и врз основа на тоа да се дадат предлог мерки за унапредување на здравствената заштита и подобрување на здравствената состојба на граѓаните во државата.

За изработка на Информацијата користени се следниве материјали:

1. Податоци од евидентните листи од извршените испитувања
2. Информација за добиените резултати од спроведената програма Здравје за сите во 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 и 2021 година.
3. Стручни и други видови публикации издадени од Светската здравствена организација, Министерството за здравство на Република Северна Македонија и др.
4. Странска и домашна литература

Со Програмата "Здравје за сите" за 2022 година, на сите граѓани им се даде можност да извршат бесплатен превентивен преглед, независно од нивниот статус на здравствено осигурување со реализација на активностите во претежно рурални подрачја.

Активностите се одвиваа во насока на: бесплатни лекарски прегледи, мерење крвен притисок, телесна тежина и висина, индекс на телесна маса, одредување шеќер и маснотии во крвта и давање лекарски совети. Резултатите од мерењата се соопштуваа на лице место. Освен тоа, при прегледите се даваа и совети за грижа за здравјето, начинот на исхрана, заштита од високите температури, при што, се делеа и промотивни печатени едукативни материјали за правилен начин на живот и исхрана.

Во зависност од временските прилики, активностите се спроведуваа на отворен и во затворен простор, а за местото, денот и времето на спроведување на прегледите, населението беше известувано преку локалните медиуми и месните заедници.

Спроведени активности од здравствените тимови на нивната територија

Здравствените тимови беа составени од лекар, медицинска сестра и возач. Нивната задача беше да вршат превентивни прегледи во домашни услови на постари лица (хронично болни, лица кои живеат сами, лица од рурални средини) или на посебни пунктови. Секој здравствен дом требаше да обезбеди по 6 акции годишно во рурално подрачје.

Спроведени активности од Институтот за јавно здравје на РСМ

- Подготовка и дистрибуција на Евидентен лист за индивидуалниот превентивен преглед на населението кој се однесува на содржината на антропометриските мерења за определување на индексот на телесна маса, мерење на нивото на шеќерот и холестеролот во крвта, и крвниот притисок.
- Направена анализа на податоците и детекција на здравствен ризик според резултатите од антропометриските и биохемиските анализи кај испитаниците.

2. СТРУЧНА АНАЛИЗА НА ПОДАТОЦИТЕ И ДЕТЕКЦИЈА НА ЗДРАВСТВЕН РИЗИК

2.1. Општи податоци за населението опфатено со превентивните прегледи

Превентивните прегледи се спроведоа на територијата на Република Северна Македонија, во периодот 30.11.2021-29.11.2022, при што вкупно беа извршени **1753** здравствени прегледи. Во 2022 година се бележи зголемување на прегледите во однос на 2021 година. Бројот на прегледани лица во споредба со бројот на здравствени прегледи спроведени во 2020 година каде што големото намалување се должеше на пандемијата од COVID 19. Бројот на прегледани лица расте во споредба со 2021 година, но е далеку од бројот, на пример, во 2014 каде што биле опфатени 9991 лица. (Табела 1 и Дијаграм 1)

Табела 1. Број на извршени здравствени прегледи во периодот 2013-2022 година

година	Број на прегледи				
	број прегледи			процентална застапеност	
	вкупно	град	село	град	село
2013	8392	4616	3776	55,00%	45,00%
2014	9991	6794	3197	68,00%	32,00%
2015	6143	1984	4159	32,30%	67,70%
2016	2500	805	1695	32,20%	67,80%
2017	1833	566	1267	30,88%	69,12%
2018	3179	855	2324	26,90%	73,10%
2019	2664	340	2324	12,76%	87,24%
2020	891	72	819	8,08%	91,92%
2021	1139	242	897	21,25%	78,75%
2022	1753	280	1473	15,97%	84,03%
	38485	16554	21931	43,01%	56,99%

Дијаграм 1.

Во акцијата беше вклучен медицински персонал од 19 здравствени домови (31 во 2015 година, 23 во 2016 година, 21 во 2017 година, 26 во 2018, 20 во 2019, 18 во 2020, 12 во 2021). Во 2022 година се бележи зголемување на бројот здравствени домови вклучени во акцијата во споредба со бројот на здравствени домови во 2021 година.

Табела 2. Здравствени домови вклучени во акцијата во 2022 година

ЗД Велес	ЗД Маврово-Ростуше
ЗД Вевчани	ЗД Неготино
ЗД Виница	ЗД Радовиш
ЗД Градско	ЗД Пехчево
ЗД Демир Хисар	ЗД Свети Николе 3
ЗД Неготино	ЗД Струга
ЗД ЗД Кичево	ЗД Струмица
ЗД Кратово	ИЈЗ Скопје
ЗД Крушево	ЗД Штип
ЗД Куманово	

Според етничка припадност најзастапени се 49.40% Македонци и 15.74% Албанци, 5.53% застапени се Турците, 2.51% Ромите.

Табела 3. Етничка припадност

Испитувани лица по националност		
Националност	Број	%
Македонци	866	49.40%
Албанци	276	15.74%
Турци	97	5.53%
Роми	44	2.51%
Срби	30	1.71%
Власи	3	0.17%
Друго	37	2.11%
Непознато	400	22.82%
Вкупно	1753	

Регистрирано е поголемо учество на жените во бесплатните превентивни прегледи, отколку на мажите.

Табела 4. Полова дистрибуција

Испитувани лица по пол		
Пол	Број	%
Жени	802	45,75%
Мажи	690	39,36%
Непознато	261	14,89%
Вкупно	1753	

По однос на местото на живеење, во 2022 година опфатени се 1467 лица кои живеат во село (836 во 2021, 819 лица во 2020, 2130 лица во 2019, 2150 лица во 2018, 1209 во 2017, 1630 во 2016 година) и 280 лица кои живеат во урбана средина (242 лица се опфатени во 2021, 72 во 2020, 397 лица се опфатени во 2019 година, 790 лица се опфатени во 2018 година, 540 лица опфатени во 2017 година, 706 лица се опфатени во 2016 година).

Табела 5. Локација според урбана/рурална средина, 2022 година

Испитувани лица по место на живеење		
Место на живеење	Број	%
Град	280	15,97%
Село	1467	83,69%
Непознато	6	0,34%
Вкупно	1753	

Трендот на направени прегледи на лица од руралните области во континуитет се зголемува во текот на последните шест години, до 2020, со тоа што во 2021 година се забележува одредено намалување на направени прегледи на лица од руралните области, односно, за 18,52% во однос на 2020 кога прегледите кои беа направени учествуваа со 91,92%. За сметка на тоа, настанува одредено зголемување од 13,17% во 2021, на направени прегледи во урбаните средини.

Во 2022 година прегледите во руралните средини се зголемени за 5,28% во однос на 2021 година.

Дијаграм 2. Процентуално учество на направени прегледи во урбана и рурална средина 2013-2022

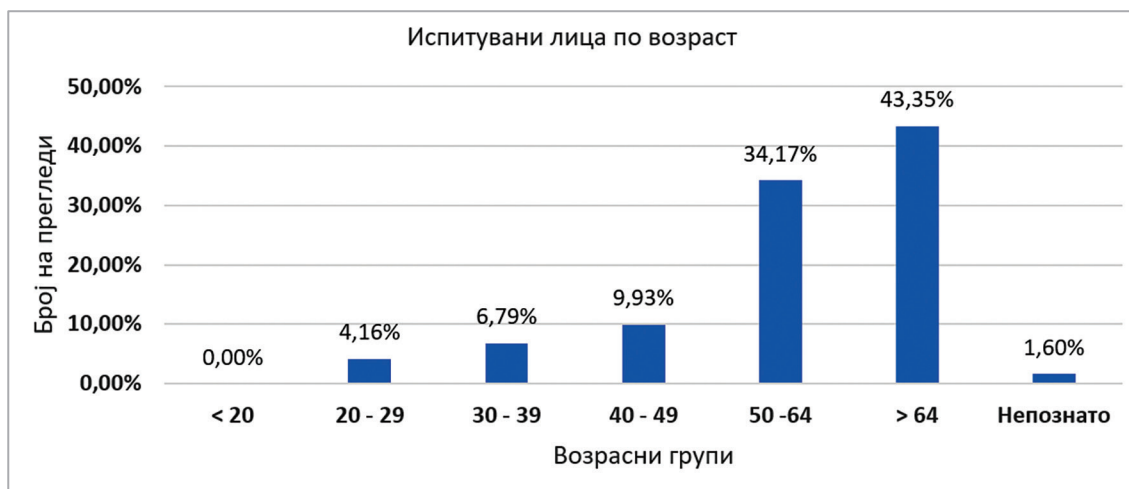
Од сите возрасни групи, граѓаните над 64 години се најзастапени на прегледите, со 43,35%, за разлика од минатата година кога оваа возрасна група беше застапена со 26,60%, а населението од 50 до 64 годишна возраст е застапено со 34,17%, (2021, 30,47%). Најмалку се застапени возрасните групи: од 20 до 29 годишна возраст со 4,16% и од 30-39 години со 6,79%. (табела 6).

Табела 6. Возрасна структура на прегледаните лица во 2022 година

Возраст	број	%
< 20	0	0,00%
20 - 29	73	4,16%
30 - 39	119	6,79%
40 - 49	174	9,93%
50 -64	599	34,17%
> 64	760	43,35%
Непознато	28	1,60%
Вкупно	1753	

Дијаграм 3.

2.2. Резултати од антропометриските испитувања

Индекс на телесна маса (ИТМ)

Табела 7. Определување на исхранетост според ИТМ кај возрасни

ИТМ <18.49	Потхранетост
ИТМ 18.5 - 24.99	Нормална исхранетост
ИТМ 25.00 - 29.99	Зголемена телесна тежина
ИТМ >30.00	Обезност (здебеленост)

Кај сите испитаници е мерена телесната тежина и висина, според формула (кг/м²) и е пресметан ИТМ.

Од вкупно 1753 лица, нормална исхранетост според индексот на телесната маса (ИТМ од 18,51-24,99) е евидентирана кај 26,18% од испитаниците, што е поголема од резултатите добиени во 2021 каде што биле регистрирани 22,65% испитаници со нормална исхранетост, понатака во 2020 (24,02%), 2019 (24,5%), 2018 (25,1%), 2016 (25,4%), 2014 (25%). Нормалната исхранетост била поголема од утврдената нормална исхранетост во 2022 година, во 2017 кога се регистрирани 27,3% испитаници и во 2015 година кога нормалната исхранетост била застапена со најголем процент - 30%.

Најзастапена е групата со зголемена телесна тежина од 41,24%, но и покрај тоа во однос на изминатите години бележи помал процент (47,85% во 2021, 45,01% во 2020, 38,2% во 2019, 43,8% во 2017, 43,5% во 2016, 46% во 2015 година), освен во 2018 каде што зголемена телесна тежина била забележана кај 40,3% од испитаниците.

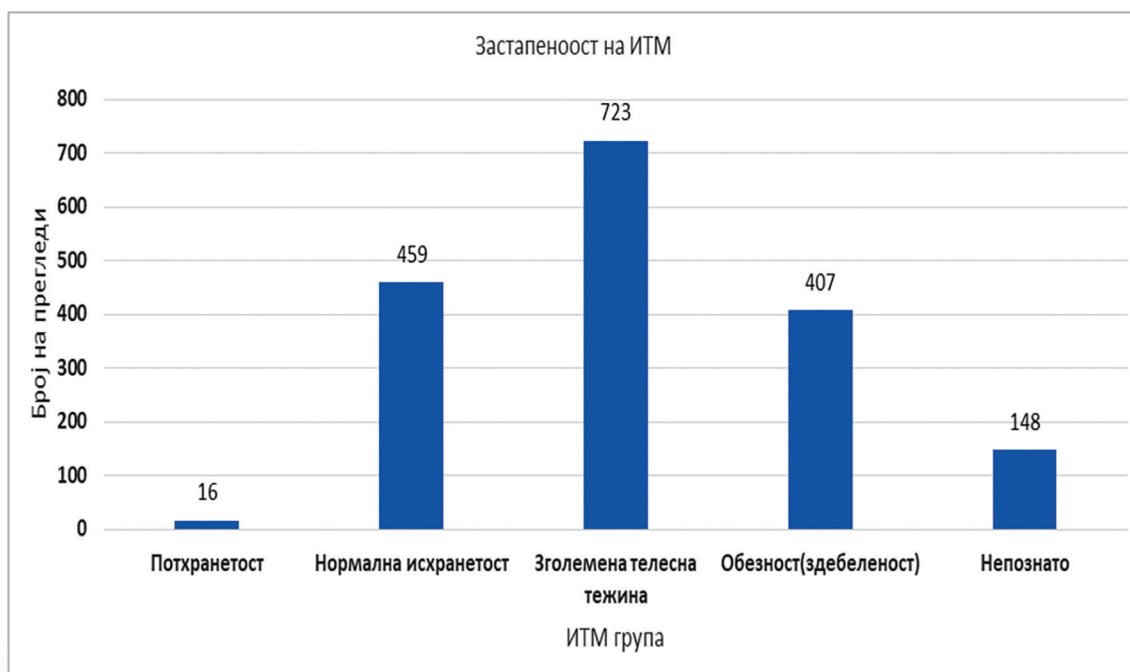
Обезноста застапена со 23,22% во 2022 е помалку застапена од 2021 (26,95%), 2020 (24,47%), 2016 (25,3%) и во 2015 со 24%, а е поголема со 23,2% во 2019, 21,1% во 2018, 23,4% во 2017 година.

Потхранетоста е застапена кај 0,19% од испитаниците (2,02% во 2021, 5,95% во 2020, 14,0% во 2019, 0,8% во 2018, 0,9% од прегледаните во 2016 и 2017 година, 1% во 2015 година). (Табела 8, Дијаграм 4)

Табела 8. Застапеност на ИТМ кај прегледаните во 2022 година

Дистрибуција по ИТМ групи		
ИТМ група	Број	%
Потхранетост	16	0,91%
Нормална исхранетост	459	26,18%
Зголемена телесна тежина	723	41,24%
Обезност(здебеленост)	407	23,22%
Непознато	148	8,44%
Вкупно	1753	

Дијаграм 4.

Објаснување 1: За 148 (8,44%) испитаници нема доволно податоци да се пресмета ИТМ, исто така за 28 испитаници не е дефинирана возрастната група. Според наведувањето понатамошните анализи ќе се изработат на вкупно 1577 испитаници со точни податоци.

Табела 9.

Број на случаи со познат ИТМ по познати групи на возраст							
ИТМ група	< 20	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 -64	> 64	Вкупно
Потхранетост	0	3	2	0	5	6	16
Нормална исхранетост	0	36	43	41	142	189	451
Зголемена телесна тежина	0	25	50	69	239	331	714
Обезност (здебеленост)	0	6	19	51	158	162	396
Вкупно	0	70	114	161	544	688	1577

(*) 1577 е број на испитувани лица за кои е позната возраста

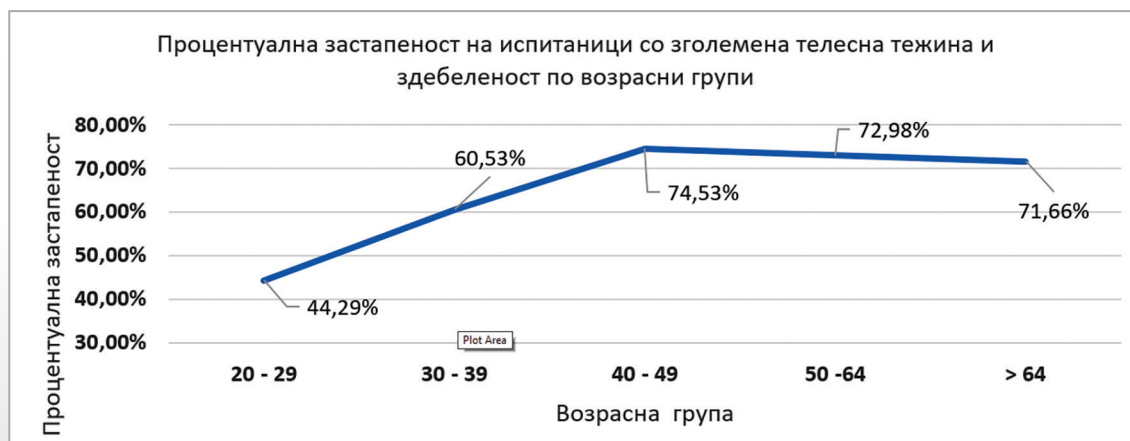
Во следната табела е прикажан ИТМ според возрастни групи, како процент од вкупниот број лица во соодветната возрастна група.

Табела 9. Индекс на телесна маса во %, по возрастни групи во 2022 година

	< 20	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 -64	> 64	Вкупно
Потхранетост	0,00%	4,29%	1,75%	0,00%	0,92%	0,87%	1,01%
Нормална исхранетост	0,00%	51,43%	37,72%	25,47%	26,10%	27,47%	28,60%
Зголемена телесна тежина	0,00%	35,71%	43,86%	42,86%	43,93%	48,11%	45,28%
Обезност (здебеленост)	0,00%	8,57%	16,67%	31,68%	29,04%	23,55%	25,11%

Загрижува фактот дека зголемената телесна тежина и здебеленост на возраст, веќе од 20-29 години изнесува околу 44%, за да во возрастните групи 30-39 достигне околу 65%, кај возрастните групи од 40 години и постари достигне над 70%, со благ пад према постарите возрастни групи.(дијаграм 4)

Дијаграм 5. Дијаграм 4:

Во табелите 9а, 9б, 9в, 9г и 9д, 9ѓ, 9е, 9ж е прикажана застапеноста на одделни категории на ИТМ според возрастни групи за 2021, 2020, 2019, 2018, 2017, 2016, 2015 и 2014 година.

Табела 9а. ИТМ дистрибуција според возрастни групи во рамки на категоријата 2021 година

	0-19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 -64	над 65	Непознато	%
Неозначено	0,00%	3,13%	0,00%	2,46%	0,00%	0,33%	0,37%	0,53%
Нормална исхранетост	0,00%	28,13%	22,22%	22,95%	20,17%	23,10%	24,81%	22,65%
Обезност	50,00%	15,63%	26,98%	25,41%	31,41%	26,40%	23,70%	26,95%
Потхранетост	50,00%	15,63%	1,59%	2,46%	0,58%	1,65%	2,22%	2,02%
Зголемена телесна тежина	0,00%	37,50%	49,21%	46,72%	47,84%	48,51%	48,89%	47,85%
Вкупно	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Табела 9б. ИТМ дистрибуција според возрастни групи во рамки на категоријата 2020 година

	0-19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 -64	над 65	Непознато	%
Неозначено	0,00%	0,11%	0,34%	0,00%	0,11%	0,00%	0,00%	0,56%
Нормална исхранетост	0,34%	1,35%	2,02%	2,24%	6,96%	10,89%	0,22%	24,02%
Обезност	0,22%	0,90%	1,23%	2,81%	7,97%	12,01%	0,00%	25,14%
Потхранетост	0,00%	0,56%	0,34%	0,45%	1,80%	2,81%	0,00%	5,95%
Зголемена телесна тежина	0,00%	0,45%	2,24%	4,60%	12,23%	24,58%	0,22%	44,33%
Вкупно	0,56%	3,37%	6,17%	10,10%	29,07%	50,28%	0,45%	100,00%

Табела 9в. ИТМ дистрибуција според возрастни групи во рамки на категоријата 2019 година

	0-19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 -64	над 65	Непознато
Неозначено	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%	0,04%
Нормална исхранетост	0,19%	1,95%	3,19%	3,15%	7,09%	8,93%	0,04%
Обезност	0,00%	0,30%	0,71%	3,15%	9,68%	9,27%	0,11%
Потхранетост	0,08%	0,23%	1,01%	1,91%	4,28%	6,42%	0,04%
Зголемена телесна тежина	0,08%	1,61%	2,85%	4,84%	11,90%	16,74%	0,15%

Табела 9г. ИТМ дистрибуција според возрастни групи во рамки на категоријата 2018 година

	0-19	20-29	30-39	40-49	50-64	над 65	непознато
Потхранетост	11,1%	3,9%	2,6%	1,4%	0,1%	0,8%	0,0%
Нормална исхранетост	66,7%	57,9%	39,7%	30,4%	26,3%	26,3%	27,2%
Зголемена телесна тежина	22,2%	30,3%	40,2%	45,3%	45,3%	49,3%	49,4%
Обезност (здебеленост)	0,0%	7,9%	17,5%	22,9%	28,2%	23,5%	23,5%

Табела 9д. ИТМ дистрибуција според возрастни групи во рамки на категоријата 2017 година

	0-19	20-29	30-39	40-49	50-64	над 65	непознато
Потхранетост	12,5%	12,3%	0,0%	0,4%	0,6%	0,4%	1,0%
Нормална исхранетост	62,5%	47,4%	40,2%	30,8%	25,2%	24,0%	23,5%
Зголемена телесна тежина	25,0%	24,6%	40,9%	44,2%	42,5%	46,3%	50,0%
Обезност (здебеленост)	0,0%	14,0%	16,7%	20,0%	26,8%	23,7%	23,5%
Неозначено	0,0%	1,8%	2,3%	4,6%	4,8%	5,5%	2,0%

Табела 9г. ИТМ дистрибуција според возрастни групи во рамки на категоријата 2016 година

	0-19	20-29	30-39	40-49	50-64	над 65	непознато
Потхранетост	8,7%	17,4%	0,0%	4,3%	13,0%	47,8%	8,7%
Нормална исхранетост	0,0%	5,0%	7,6%	14,0%	29,3%	39,9%	4,1%
Зголемена телесна тежина	0,1%	2,6%	5,1%	11,3%	31,5%	43,7%	5,8%
Обезност (здебеленост)	0,6%	1,3%	4,9%	9,2%	30,2%	43,1%	10,7%
Неозначено	0,0%	0,8%	4,1%	9,8%	31,7%	50,4%	3,3%

Табела 9е. ИТМ дистрибуција според возрастни групи во рамки на категоријата 2015 година

Возрасни групи год.	Потхранети	Нормална исхранетост	Зголемена ТТ	Обезност
до19 год	26%	62%	3%	9%
20-29	5%	52%	31%	11%
30-39	2%	40%	40%	17%
40-49	1%	32%	43%	24%
50-64	1%	25%	48%	26%
над 64	1%	28%	49%	23%

Табела 9ж. ИТМ дистрибуција според возрастни групи во рамки на категоријата во 2014 година

	Потхранети	Нормална исхранетост	Зголемена ТТ	Обезност
<20	3%	44%	34%	19%
20-29	11%	52%	29%	8%
30-39	12%	35%	36%	17%
40-49	8%	30%	39%	23%
50-64	5%	22%	43%	30%
>64	9%	24%	43%	24%
непознато	10%	35%	41%	14%

2.3. Резултати од биохемиски анализи

Концентрација на шеќер во крвта (гликемија)

Проценка на ризикот од покачено ниво на шеќер во крвта

Табела 10. Определување степен на ризик за гликемија

<=6,1ммол/Л	6,11-10ммол/Л	>10ммол/Л
Нормално	Умерен ризик	Висок ризик

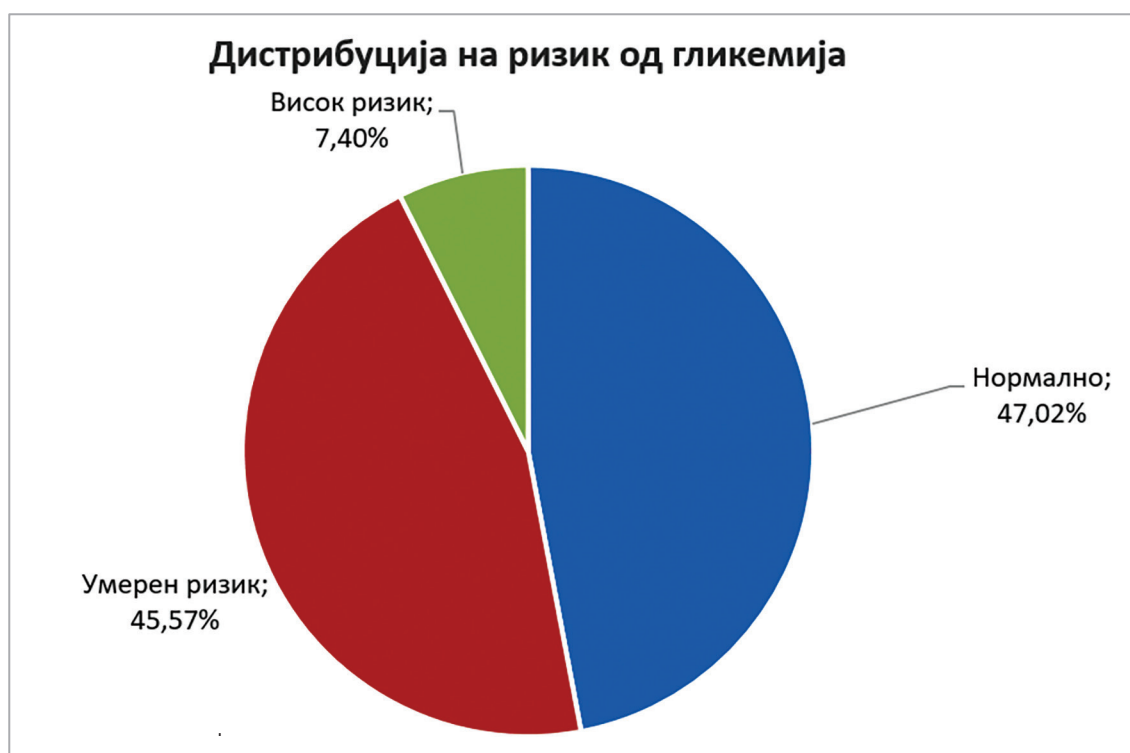
Дијаграм 6. Измерена гликемија

Кај 47.02% од граѓаните е констатирана нормална толеранција на шеќер во крвта со вредност <6,1ммол/л (за споредба во 2021 нормалната толеранција на шеќер била присутна кај 46.62%, во 2020 кај 51.07% од испитаниците, 2019 била присутна кај 56.12%, во 2018 кај 50.4% и 2017 кај 64.2%). Нарушена толеранција (умерен ризик) на шеќер во крвта имаат 45.57% од испитаниците, (во 2021 кај 44.42% од испитаниците, во 2020 кај 37.71%, во 2019, 36.22%, во 2018, 42.3%), а повисоко (ризично) ниво на шеќер во крвта над 10 ммол/л има кај 7.40% (8.25% во 2021, 7.74% во 2020, 6.01% во 2019, во 2018, 7.3%, во 2017, 4.1%).

Дијаграм 6.

Табела 11. Број на испитувани лица за кои се познати сите податоци

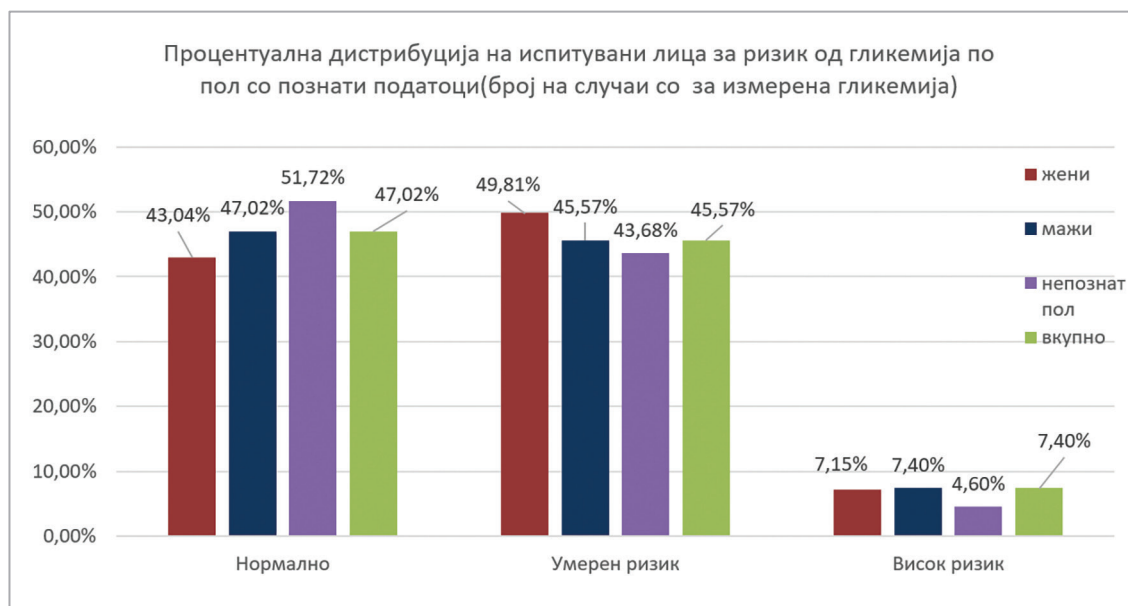
Испитувани лица за ризик од гликемија по пол со познати податоци (број на случаи со познат пол и податок за измерена гликемија)

Ризик	жени	мажи	непознат пол	вкупно
Нормално	343	324	135	667
Умерен ризик	397	314	114	711
Висок ризик	57	51	12	108
Вкупно	797	689	261	1747

(*) 1486 е број на испитувани лица за кои се познати сите податоци (1753-6-261)

Што се однесува до половата дистрибуција, од иследувањето е утврдено дека постојат разлики во однос на половата дистрибуција кај вредностите на гликемијата за разлика од претходните години.(дијаграм 7) .

Дијаграм 7. Гликемија, полова дистрибуција, 2022 година

Во споредба со резултатите од претходната година, нормалните вредности на гликемијата се повисоки кај машката популација, а кај женската популација речиси се исти.

Почнувајќи од 2019 година нормалните вредности на шеќер во крвта кај двата пола континуирано се намалуваат, (кај мажите 55,65% во 2019, 51,3% во 2018, 48,8% во 2017, 54,8 во 2016 и 67% во 2015) и (кај жени 48,15% во 2020, 57,55% во 2019, а истото се забележува и во 2018, 51,1%, во 2017, 53,2%, 2016, 53,4% и посебно во 2015, 66%). Процентот на машката популација со нормални вредности на шеќер во крвта е многу понизок од претходната година, (2020, 53,35%, 2021 се 44,37%) и тоа за 8,98 %.

За разлика од 2021 година процентот на машката популација со нормални вредности на шеќер во крвта е повисок во 2022 година за 2,65%.

Ако во 2019 година процентот на жени со нормални вредности на шеќер во крвта бил 57,55%, во 2021 тие вредности кај жените се 43,24%, во 2022 нормалните вредности на гликемија изнесуваат 43,04%

Треба да се потенцира дека процентот на жени со нормални вредности на шеќер во крвта во 2015 година бил 66%, а на мажите 67%.

Табела 12. Вредности на гликемијата според полова дистрибуција и место на живеење со познати податоци (број на случаи со познат пол и место на живеење и податок за измерена гликемија), 2022 година

	машки	женски	Необележано	урбана	рурална
			(пол)		
нормално	47,02%	43,04%	51,72%	41,577%	46,512%
умерен ризик	45,57%	49,81%	43,68%	51,613%	46,580%

висок ризик	7,40%	7,15%	4,60%	6,810%	6,908%
-------------	-------	-------	-------	--------	--------

Табела 12 а. Вредности на гликемијата според полова дистрибуција и место на живеење, 2021 година

	машки	женски	Необележано	урбана	рурална	неозначено место
			(пол)			
необележано	0,23%	0,68%	1,49%	0,00%	0,60%	4,92%
нормално	44,37%	43,24%	55,76%	36,36%	47,49%	75,41%
умерен ризик	46,71%	45,95%	38,29%	56,20%	42,82%	19,67%
висок ризик	8,69%	10,14%	4,46%	7,44%	9,09%	0,00%

Табела 12 б. Вредности на гликемијата според полова дистрибуција и место на живеење, 2020 година

	машки	женски	Необележано	урбана	рурална	неозначено место
			(пол)			
необележано	4,27%	3,97%	1,23%	1,39%	3,66%	0,00%
нормално	53,35%	48,15%	46,30%	50,00%	51,16%	0,00%
умерен ризик	36,59%	39,68%	40,74%	44,44%	37,12%	0,00%
висок ризик	5,79%	8,20%	11,73%	4,17%	8,06%	0,00%

Табела 12 в. Вредности на гликемијата според полова дистрибуција и место на живеење, 2019 година

	машки	женски	Необележано (пол)	урбана	рурална	неозначено место
необележано	1,43%	1,82%	2,41%	3,78%	1,17%	2,92%
нормална	55,65%	57,55%	50,60%	48,36%	58,22%	45,99%
умерен ризик	37,05%	34,64%	39,76%	44,08%	34,55%	39,42%
висок ризик	5,87%	6,00%	7,23%	3,78%	6,06%	11,68%

Табела 12 г. Вредности на гликемијата според полова дистрибуција и место на живеење, 2018 година

	машки	женски	Необележано (пол)	урбана	рурална	неозначено место
нормална	51,3%	51,1%	40,1%	48,7%	51,4%	47,4%
умерен ризик	42,3%	41,7%	46,1%	44,3%	41,9%	39,7%
висок ризик	6,4%	7,2%	13,8%	7,0%	6,8%	12,9%

Табела 12 д. Вредности на гликемијата според полова дистрибуција и место на живеење, 2017 година

	машки	женски	Необележано (пол)	урбана	рурална	неозначено место
нормална	48,8%	53,2%	45,1%	42,8%	54,8%	42,7%
умерен ризик	44,5%	40,1%	42,6%	47,9%	39,5%	45,1%
висок ризик	6,7%	6,7%	12,3%	9,3%	5,7%	12,2%

Нормалните вредности на гликемијата кај населението се почесто застапени во урбаните, во споредба со руралните средини.

Во однос на дистрибуцијата според место на живеење утврдено е дека за разлика од минатата година кога кај лицата кои живеат во град најголемиот дел имале нормални вредности <6,1ммол/Л, и тоа 36,36%, во 2022 нормалните вредности на гликемијата кај населението во урбаните средини изнесува 41,58 % (2021, 36,36%, 2020, 50,00% 2019, 48,36%, 2018, 48,7% во град).

За разлика од 2021 година кога беше забележан голем пад од 13,64% во споредба со 2020 година, во 2022 година нормалните вредности на гликемијата кај населението во урбаните средини се зголемени за 5,22% во однос на 2021 година.

Нормалните вредности на гликемијата кај населението во руралните области изнесува 46,51%, што претставува континуирано намалување во споредба со 2021 кога тие вредности биле 47,49%, со 2020, 51,16%, со 2019, 58,22% и со 2018, 51,4%.

Нарушена толеранција на шеќер во крвта со висок ризик имаат 6,8% лица кои живеат во град споредено со 2021 година кога тие вредности биле 7,44% (намалување во споредба со минатата година, како и зголемување во споредба со 2020 кога тие вредности биле 4,17% и од 2019, 3,78%).

Лицата кои живеат во руралните средини имаат намалување на нарушена толеранција на шеќер во крвта со висок ризик од 2,19% во однос на 2021 година (9,09%) (2020 година 8,06% а во 2019 година таа вредност изнесувала 6,06%. (табела 13, дијаграм 8)

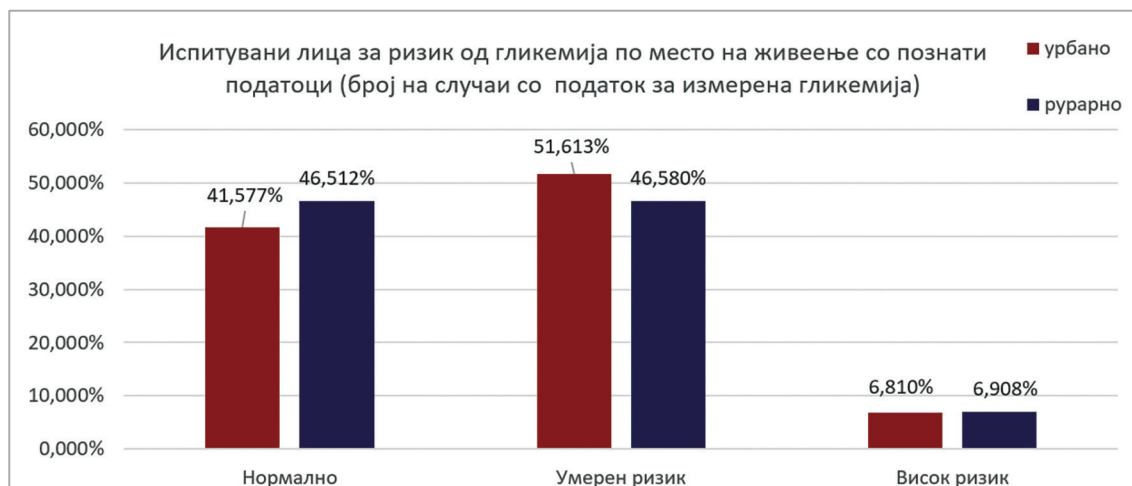
Табела 13. Гликемија според местото на живеење, 2022 година

Испитувани лица за ризик од гликемија по место на живеење со познати податоци (број на случаи со податок за измерена гликемија)

Ризик	урбано	рурално	вкупно
Нормално	41,577%	46,512%	45,721%
Умерен ризик	51,613%	46,580%	47,387%
Висок ризик	6,810%	6,908%	6,893%

Дијаграм 8. Гликемија според местото на живеење

Концентрации на холестерол (масти) во крвта

Проценка на ризикот од покачено ниво на холестеролот во крвта

Табела 14. Определување степен на ризик за холестерол во крвта

<=5,2ммол/Л	>5,2 и <=6,7ммол/Л	>6,7ммол/Л
Нема ризик	Умерен ризик	Висок ризик

Во однос на нивото на холестеролот во крвта констатирано е дека 52,45% од граѓаните немаат ризични вредности на холестерол во крвта (<5,2 ммол/ Л), што претставува значително намалување за 15,22% во споредба со регистрираните 37,23% во 2021. Континуираното намалување на ризични вредности на холестерол во крвта ги прати и претходните 2020, 48,74% и 2019, 41,03% и уште позначително намалување во споредба со регистрираните 62,8% во 2018, 67,1% во 2017, 67,8% во 2016 година и 73% во 2015 година.

Вредности на вкупниот холестерол кои значат умерен ризик имаат 36,86% од населението, што претставува зголемување на процентот на население со умерен ризик за 15,26% во однос на 2021 година кога таа вредност изнесувала 21,60%. Зголемената вредност на вкупниот холестерол кој значи умерен ризик е највисока во 2022 година споредбено и со сите претходни години (2020 година, 21,79% 2019, 14,19%, 30,2% во 2018, 23,5% во 2017, 23,4% во 2016, 20,3% во 2015 година и 24,2% во 2014 година).

Со измерени вредности од 10,69% во оваа година постои значително зголемување на вредностите на висок ризик на холестерол кај населението исто како и минатата 2021 кога вредностите на висок ризик на холестерол кај населението изнесувале 10,18% во споредба со изминатите неколку години каде што постоеше тренд на намалување, и тоа 2,87% во 2020, 3,79% во 2019, 7% во 2018, 9,5% во 2017, 8,8% во 2016 година, 6,7% во 2015 година. (дијаграм 9)

Дијаграм 9. Холестерол во крвта

Според пол, од иследувањето е утврдено дека во однос на измереното ниво на холестерол во крвта во категоријата нормални вредности на измерен холестерол (нема ризик) не постојат големи разлики меѓу половите, во споредба со минатата година (мажи 2021, 54,48%, жени 2021, 52,24%). Нормалните вредности на измерен холестерол кај машката популација во 2021 година беа нешто повисоки, за 2,24% од нормалните вредности кај жените.

2020 година овие вредности беа скоро идентични и кај двата пола (40,94%, 2020 кај мажи и 40,47%, 2020 кај жени). Во 2019 година поголема застапеност на нормалните вредности на измерен холестерол во крвта постоеше кај машката популација и тоа 54,53% а кај жените 40,07%.

Умерените вредности на измерениот холестерол во крвта во 2022 година и кај мажите и кај жените бележат одредени зголемувања споредбено со 2021 година. Кај машката популација овие вредности се зголемени за 9,08% во однос на минатата година, (2021, 30,60%), а кај женската популација зголемувањето е нешто помало и изнесува 5,83%, (2021, 31,34%)

Женската популација е позагрозена во однос на машката популација во категоријата висок ризик на измерен холестерол во крвта за 3,88%. За разлика од минатата година вредностите на холестеролот во крвта кои покажуваат висок ризик се доста намалени и кај двата пола. Односно, кај жени овие вредности се намалени за 7,06%, (16,42%, 2021), а кај мажи за 9,45%, (14,93%, 2021). Континуираното намалување на вредностите на холестеролот во крвта кои покажуваат висок ризик е забележливо кај двата пола и во однос на изминатите години (2020, 35,82%, 2019, 32,67% кај женската популација, 26,87%, 2020, 55,45%, 2019 кај машката популација). (Дијаграм 10)

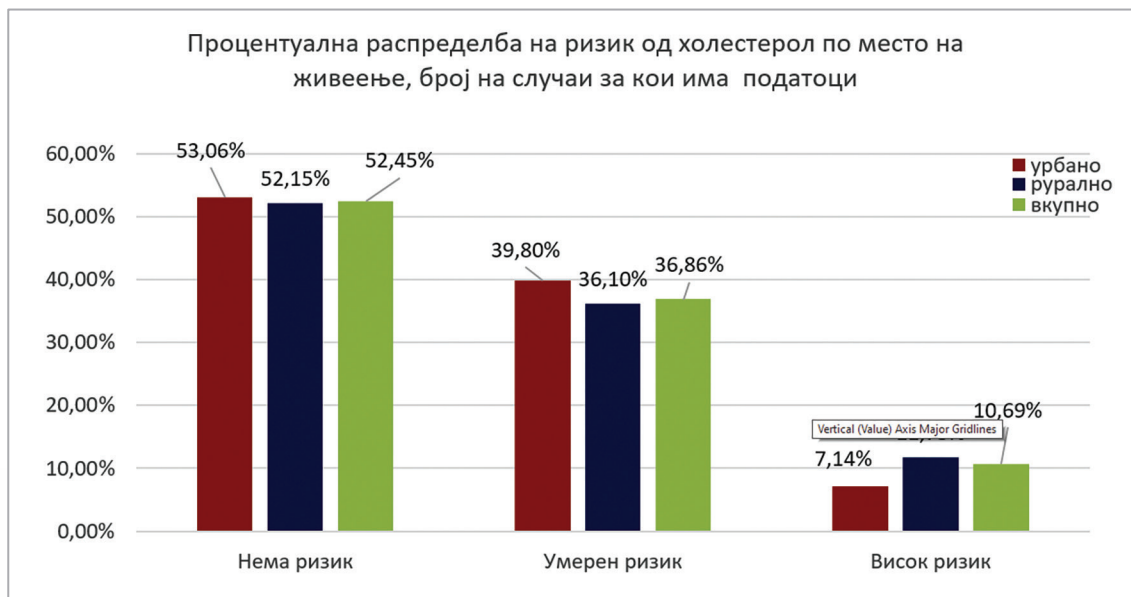
Дијаграм 10. Холестерол во крва,полова дистрибуција

Во однос на дистрибуцијата според место на живеење утврдено е дека не постои голема разлика кај нормалните вредности на холестеролот и умерениот ризик.

Во однос на дистрибуцијата според место на живеење за 2022 година, утврдено е дека не постои голема разлика кај нормалните вредности на холестеролот и умерениот ризик, притоа нормалните вредности и умерениот ризик на холестеролот се нешто позастапени во урбаните средини. (Дијаграм 11)

Дијаграм 11. Холестерол според местото на живеење

Во однос на претходните години, се забележува континуиран пад на нормалните вредности на нивото на холестеролот кај населението, почнувајќи од 2015 година до 2021, со исклучок на 2019, каде што има големо зголемување на нормалните вредности во урбаните средини, и незначително во руралните средини.

Во 2022 година нормалните вредности на нивото на холестеролот кај населението во урбаните средини се зголемени за 10,27% во однос на 2021, (2021, 42,79%) а во руралните средини овие вредности се намалени за 4,91% (2021,57,06%)

Вредностите на умерен и висок ризик на холестеролот кај населението, за разлика од 2019, во 2020 имаат промени во однос на големо зголемување во урбаните средини и незначително во руралните средини. Во 2021 продолжува трендот на зголемување на вредностите на умерен ризик кај населението во урбаните средини за 6,04% за разлика од 2020, а незначително зголемување се бележи кај населението во руралните средини.

Во 2022,(39,80%) вредностите на холестеролот во насока на умерен ризик кај населението во однос на 2021,(40,00%) година се незначително намалени во урбаните средини, додека во руралните средини умерениот ризик кај населението од 29,01% во 2021 е зголемен на 36,10% во 2022.

Вредностите на холестеролот во насока на висок ризик кај населението во 2021 во урбаните средини, бележат намалување за 3,54% за разлика од 2020. Овие вредности кај населението во руралните средини се зголемени за 4,69% во 2021 за разлика од 2020.

Вредностите на холестеролот во насока на висок ризик кај населението во градовите во 2022 се намалени за 10,07% во однос на 2021 година(17,21%, 2021). Во руралните средини се бележи незначително намалување на овие вредности за 2,18% во 2022 во однос на 2021,(13,93%,2021)(Табела 15)

Табела 15. Табела 15. Холестерол според место на живеење од 2013-2022 година

	година	Нормален %	умерен ризик %	висок ризик %
урбани	2013	64,20	24,30	11,50
	2014	68,00	24,40	7,60
	2015	69,50	21,90	8,60
	2016	60,20	24,30	15,50
	2017	60,40	31,30	8,40
	2018	54,10	35,00	10,90
	2019	83,33	14,71	1,96
	2020	45,28	33,96	20,75
	2021	42,79	40,00	17,21
	2022	53,06%	39,80%	7,14%
рурални	2013	70,20	23,80	6,00
	2014	71,30	23,60	5,10
	2015	75,40	18,70	5,90
	2016	70,90	23,10	6,00
	2017	69,20	20,40	10,40
	2018	66,70	27,40	6,00
	2019	68,82	24,63	6,54
	2020	62,38	28,39	9,24
	2021	57,07	29,01	13,93
	2022	52,15%	36,10%	11,75

2.4. Детекција на здравствен ризик за кардиоваскуларни заболувања

Крвен притисок

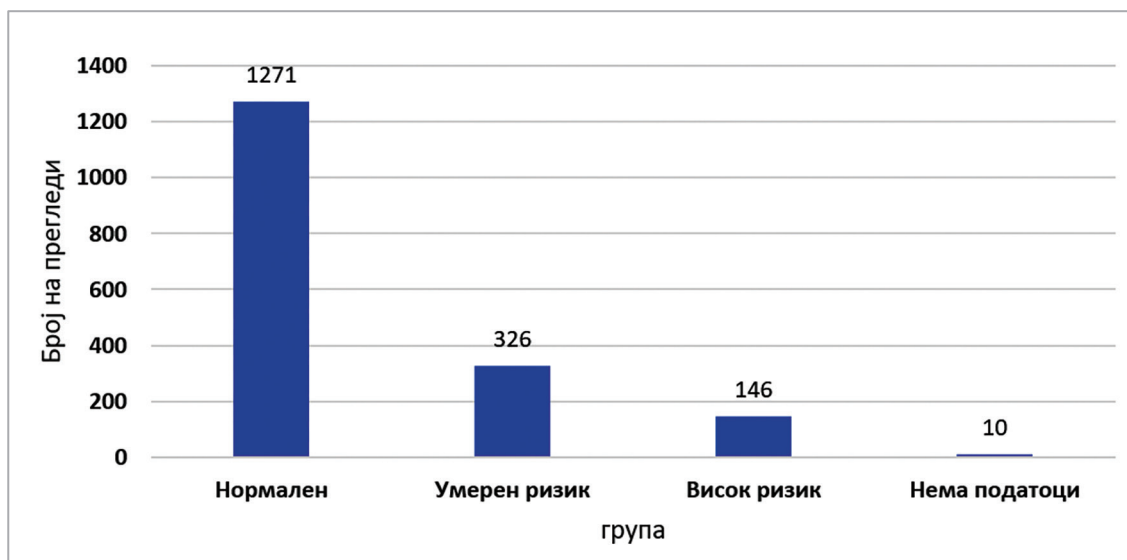
Проценка на ризикот од покачено ниво на крвниот притисок

Табела 16. Определување на степен на ризик за крвен притисок

систолен	<140 mmHg	141-165 mmHg	>165 mmHg
дијастолен	< 90 mmHg	91-95 mmHg	>95 mmHg
проценка	нормален	умерен ризик	висок ризик

Систолен притисок

Дијаграм 12. Систолен притисок, вкупен број на случаи

Нормалните вредности на систолниот притисок се застапени со 72,97% за разлика од 2021 кога тие вредности биле 53,38% (64,53 % во 2020 година, 55,37% во 2019, 73,4% во 2018, 71,2% во 2017 година).

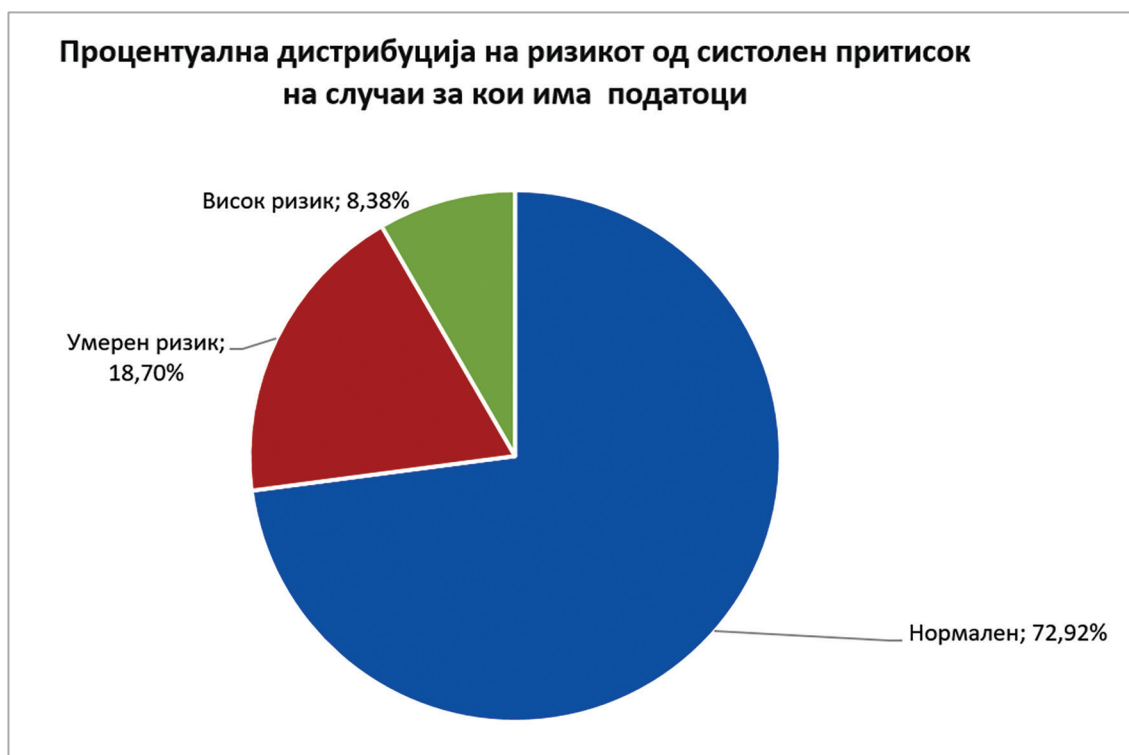
18,70% од популацијата се лица со умерен ризик, додека во 2021 21,69% од населението биле со умерен ризик (во 2020, 24,35%, во 2019, 19,26%, во 2018, 18,6%), додека високиот ризик е застапен кај 8,38% што е за 1,97% повеќе од вредноста на систолниот притисок во 2021 година кој го имале 6,41% од прегледаните лица (6,41%, во 2021, 10,66% во 2020, 6,94% во 2019 а во 2018, 8%). (Дијаграм 13).

Добиените параметри за нормалните вредности на систолниот притисок се за 24,59% повисоки од резултатите добиени од минатата година.

Вредностите за висок ризик на систолниот притисок кај населението се повисоки од вредностите добиени во претходната година, а приближно еднакви со резултатите добиени во 2018 година.

Дијаграм 13. Систолен крвен притисок

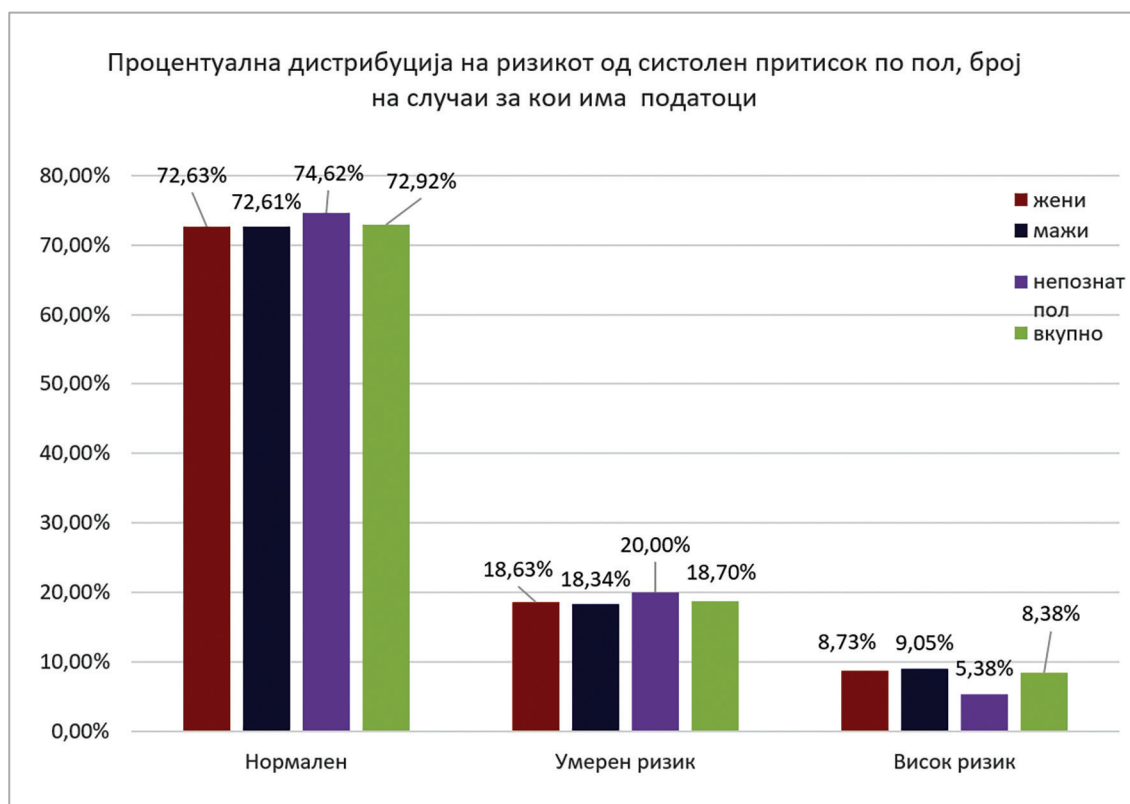

Според пол, во 2022 година нормални вредности на систолниот притисок кај двата пола се скоро идентични, за разлика од минатата година кога машката популација беше почесто застапена со нормални вредности.

Вредностите на умерен и висок ризик на систолниот притисок се исто така без малку идентични и кај двата пола, за разлика од минатата година каде овие две вредности беа незначително повисоки кај женската популаци во споредба со машката. (дијаграм14)

Дијаграм 14. Систолен притисок, полова дистрибуција

Во 2022 година продолжува трендот на зголемување на нормалните вредности на систолниот крвен притисок кај лицата во руралните средини и тоа за 2,48%, во споредба со населението од урбаните средини.

Споредбено со минатата година нормалните вредности на систолниот крвен притисок кај населението се доста зголемени и во руралните (73,34%, 2022, 56,94%, 2021) и во урбаните средини (70,86%, 2022, 40,50%, 2021).

Кога се разгледуваат нормалните вредности на систолниот крвен притисок на населението во рурални и урбаните средини може да се забележи дека тие се повисоки во споредба со претходните години како во руралните: 2020, 65,32%, 2019, 55,49%, 2018, 72,5%, така и во урбаните средини: 55,56% во 2020, 54,91% во 2019, освен во 2018 кога оваа вредност изнесувала 74,2%.

Намалување на вредностите на умерен ризик се бележи и во урбаните средини и во руралните средини во споредба со претходната година, со тоа што намалувањето е поголемо за 8,68% во урбаните средини и за 1,29 во руралните. (Урбани, 2022, 19,42% и 2021, 28,10% и рурални 2022, 18,57%, 2021, 19,86) (Дијаграм 15).

Дијаграм 15. Систолен притисок според местото на живеење

Со зголемување на возраста, се зголемува застапеноста на население со вредности на систолен притисок со умерен или со висок ризик.

Споредбата на резултатите во последните неколку години покажува одредени промени во добиените резултати. Највисоки вредности на нормалниот притисок се бележат во 2015 година. Трендот на умерениот и високиот ризик е речиси идентично присутен во урбани и рурални средини. Одредени промени се забележуваат во 2019 во насока на намалување на нормалните вредности а зголемување на вредностите на умерен ризик кај населението во урбани и рурални средини. Намалување на вредностите на висок ризик во 2019 се забележува во урбаните средини и е речиси идентично со вредностите во 2015 година.

Во 2020 се забележува поголемо намалување на вредностите на нормалниот притисок на населението во урбаните средини и минимално во руралните. Присутно е зголемување на вредностите на систолен притисок со висок ризик, и е повеќе застапено во урбаните (највисоко од 2013 до 2020) а помалку во руралните средини.

Во 2021 година трендот на намалување на вредностите на нормалниот притисок на населението во урбаните средини продолжува и е за 15,06% помал во однос на 2020 година, а уште поизразен е во 2022 година.

Истото намалување на вредностите на нормалниот притисок на населението се случува и во руралните средини, во истите споредбени години (2022-2020).

Вредностите на умерен ризик на систолниот притисок кај населението во урбаните средини во 2022, се намалени во однос на 2020. Истата појава е застапена и во руралните средини.

Што се однесува до населението кое има вредности на висок ризик на систолниот притисок, во урбаните средини тие вредности се зголемени за 2,26% во 2021 во споредба со 2020. (2021, 11,98%, 2020,9,72%). Трендот на зголемување на вредности на висок ризик на систолниот притисок кај населението во урбаните средини продолжува и во 2022 година.

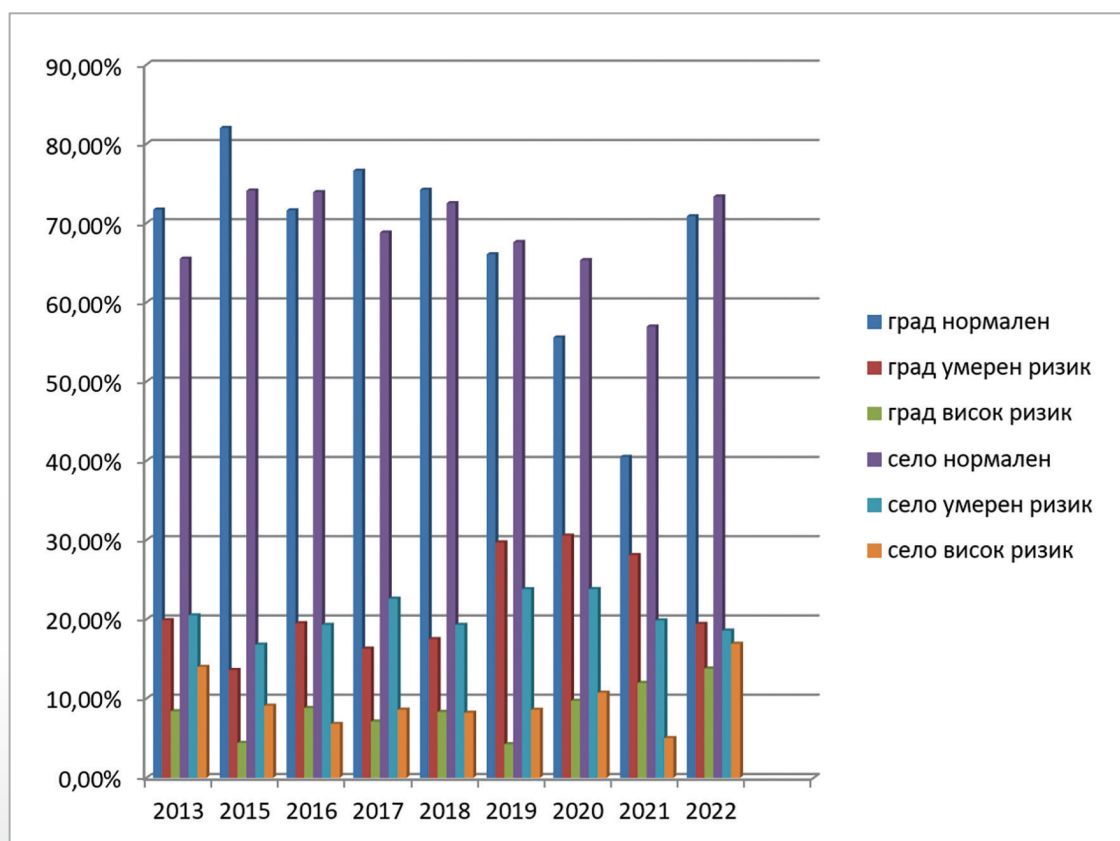
Забележано е драстично зголемување на население кое има висок ризик на систолен притисок во руралните средини во 2022. (највисоко од 2013 до 2022). (табела 17 и Дијаграм 16)

Табела 17. Систолен притисок според местото на живеење 2013-2022

	град			село		
	нормален	умерен ризик	висок ризик	нормален	умерен ризик	висок ризик
2013	71,70%	19,90%	8,40%	65,50%	20,50%	14,00%
2015	82,00%	13,60%	4,40%	74,10%	16,80%	9,10%
2016	71,60%	19,50%	8,80%	73,90%	19,30%	6,80%
2017	76,60%	16,30%	7,10%	68,80%	22,60%	8,60%
2018	74,20%	17,50%	8,30%	72,50%	19,30%	8,20%
2019	66,06%	29,70%	4,24%	67,60%	23,80%	8,59%
2020	55,56%	30,56%	9,72%	65,32%	23,81%	10,74%
2021	40,50%	28,10%	11,98%	56,94%	19,86%	5,02%
2022	70,86%	19,42%	13,78%	73,34%	18,57%	16,91%

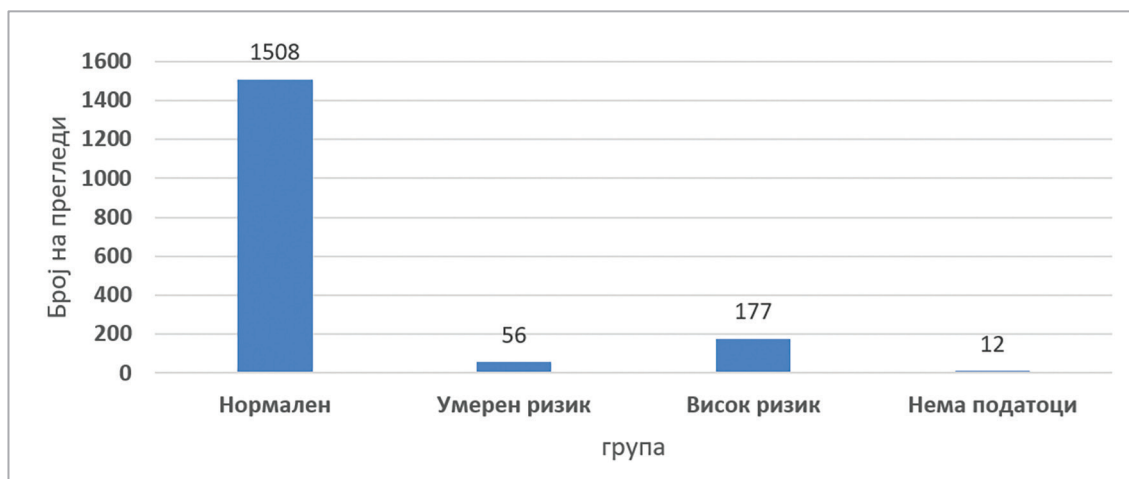
Дијаграм 16. Систолен притисок според местото на живеење 2013-2022

Дијастолен притисок

Дијаграм 17. Дијастолен притисок, вкупен број на случаи

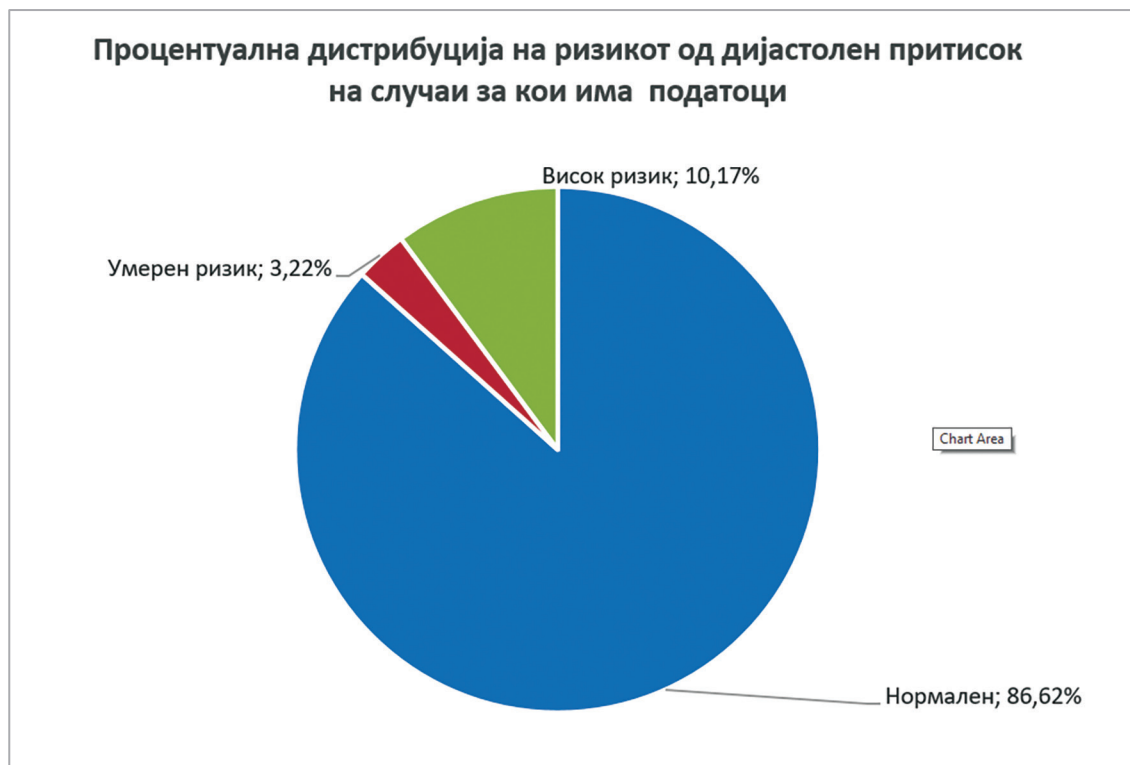
Во 2022 најголем број од прегледаните лица имаат нормални вредности на дијастолниот притисок, 86,62% за разлика од 2021 кога тој процент изнесувал 62,42%. Вредностите на дијастолниот притисок во 2022 се приближно исти со 2020 година (82,94%) и 2018 (84,2%).

Високиот ризик на вредностите на дијастолниот притисок е присутен кај 10,17% од населението во споредба со 2021, 9,39% .

Во последните неколку години постои тренд на намалување на вредностите на висок ризик со дијастолниот притисок кај населението (2020, 14,14%, 2019, 10,25%, 2018,13,6%). (Дијаграм 18)

Дијаграм 18. Дијастолен крвен притисок

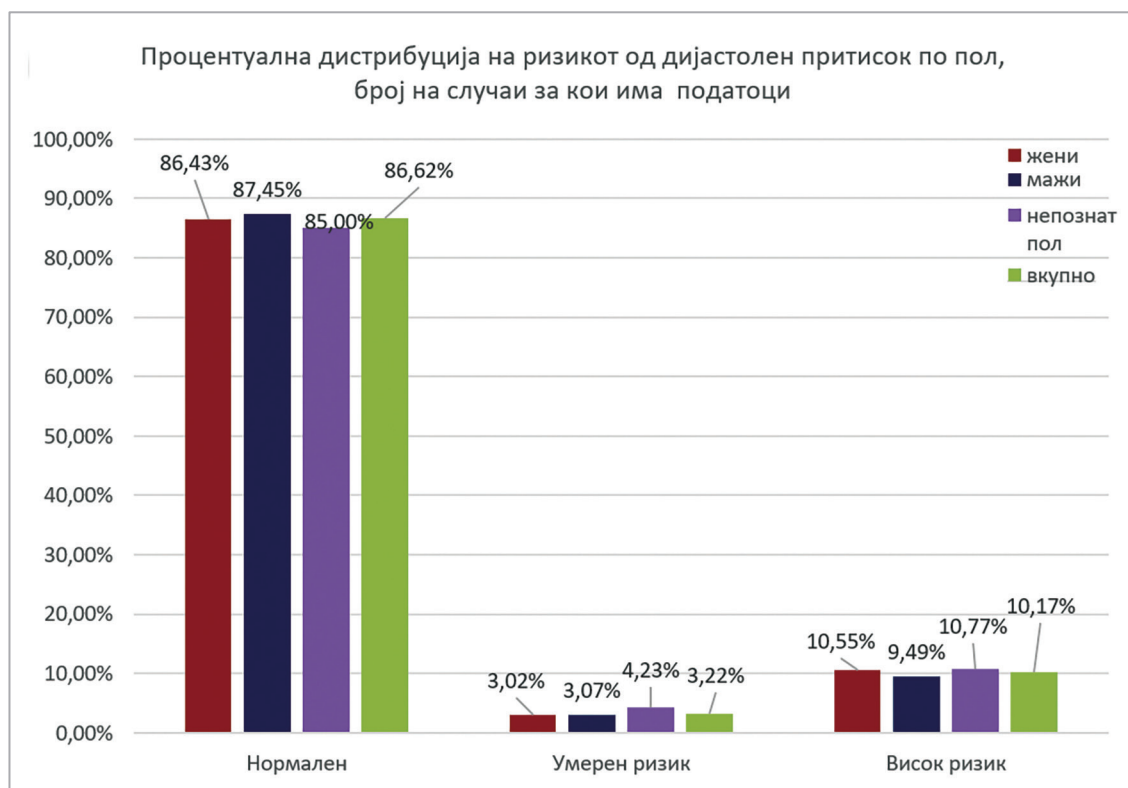

Во однос на половата дистрибуција, нормалниот дијастолен притисок незначително е позастапен кај машката популација, што е сличај и со вредностите на умерен ризик на дијастолен притисок кај населението.

Вредностите на висок ризик на дијастолен крвен притисок се позастапени кај женската популација 10,55%, што е без малку исто како во 2021 година. (Дијаграм 19)

Дијаграм 19. Дијастолен притисок, полова дистрибуција

Во 2022 година поголема е застапеноста на нормалните вредности на дијастолниот крвен притисок кај лицата во урбаните средини 91,37% за разлика од 2021 кога нормалните вредности на дијастолниот крвен притисок беа позастапени кај лицата во руралните средини. Во 2020 година нормалните вредности на дијастолниот крвен притисок биле позастапени кај лицата во урбаните средини во споредба со руралните и тоа, 86,96% урбана и 83,01% рурална средина.

Што се однесува до вредностите на висок ризик на дијастолниот крвен притисок, тие се поизразени кај населението во руралните средини за разлика од 2021 година кога овие вредности биле поизразени кај населението во градовите 21,90% за разлика од населението во руралните средини каде тие вредности изнесуваат 6,34%. (Дијаграм 20)

Дијаграм 20. Дијастолен притисок според местото на живеење

Табелата 18 ги прикажува вредностите на дијастолниот притисок во периодот 2013-2022 година, за споредба.

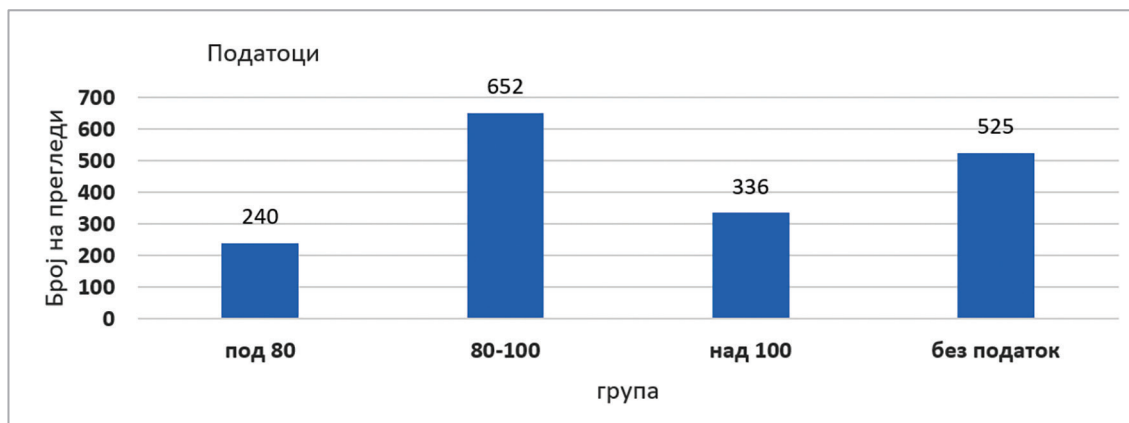
Табела 18. Дијастолен притисок кај населението 2013-2022

Година	Град			Село		
	нормално	умерен ризик	висок ризик	нормално	умерен ризик	висок ризик
2013	85,60%	2,20%	12,30%	80,30%	1,70%	18,00%
2014	84,60%	1,90%	13,50%	84,60%	2,50%	12,80%
2016	80,00%	4,20%	15,80%	86,90%	1,70%	11,30%
2017	88,50%	1,90%	9,60%	87,00%	2,20%	10,90%
2018	82,80%	2,90%	14,20%	84,50%	1,90%	13,60%
2019	69,77%	1,76%	7,81%	62,25%	2,86%	10,85%
2020	86,96%	0,00%	13,04%	83,01%	2,69%	14,30%
2021	47,52%	5,79%	21,90%	66,75%	3,59%	6,34%
2022	91,37%	2,52%	6,12%	85,79%	3,36%	10,84%

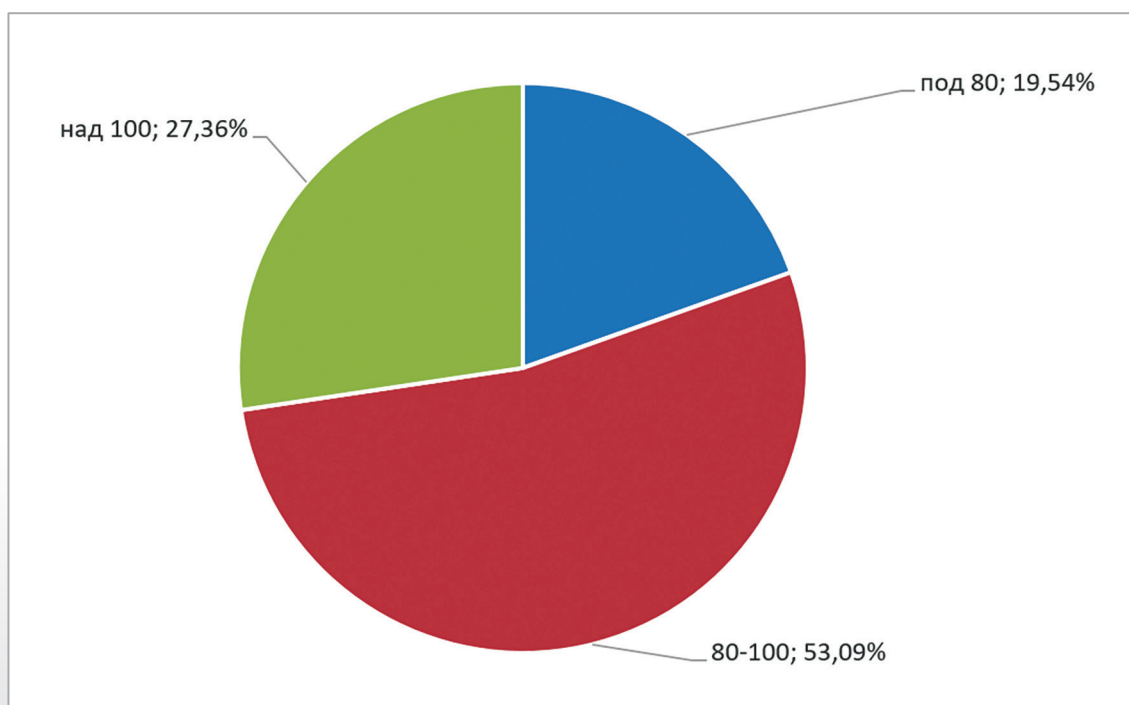
Обем на струк

Дијаграм 21. Обем на струк, вкупно

Вредности до 80 см се застапени кај 19,54% од популацијата за разлика од 2021 17,20%, 2020, 19,19%, 2019, 18,07% и 2018, 25,2%. Најчесто застапени вредности се во рангот од 80-100 см, со 53,09% учество, (2021, 28,27%, 2020, 43,66%, 2019, 56,06% и 2018, 49,7%), за разлика од 2021 кога најзастапени биле вредностите со обем на струк над 100 см, (2021, 36,61%, 2020, 22,22%, 2019, 25,87% и 2018, 25,2%). (Табела 19 и Дијаграм 22)

Дијаграм 22. Обем на струк на случаи за кои има податоци

Табела 19. Обем на струк, на случаи за кои има податоци

	под 80 [см]	80-100 [см]	над 100 [см]
број	240	652	336
%	19,54%	53,09%	27,36%

Објаснување: Зголемениот обем на половината , кај жени над 88 см,кај мажи над 102см, е важен фактор на ризик за КВБ, мозочен удар, и шеќерна болест тип 2. Според најновите студии жените веќе се изложени на ризик со над 80 см и за мажи со над 92см во структурот

3. ЗАКЛУЧОЦИ

Анализата на податоците покажа дека:

- Акцијата за бесплатни прегледи на граѓаните е спроведена на одреден дел од територија на Република Северна Македонија, со исклучок на Скопје, бидејќи не се добиени податоци од Здравствениот дом.
- Во 2022 година со бесплатни превентивни прегледи се опфатени 1753 жители, пришто на прегледите преовладува женската популација со 6,39% повеќе од машката.
- Граѓаните на самото место се информирани за состојбата на нивното здравје со конкретен здравствен совет. Поделен им е и здравствено-промотивен материјал за здрав животен стил и по потреба се упатени кај матичниот лекар за понатамошна обсервација и евентуално лекување.
- Во споредба со претходните години, се уште се бележи доста големо намалување на бројот на прегледани лица (најголем број лица е постигнат во 2014 година, 9991 прегледани лица, 1883 во 2017 година, во 2018 година 3179 лица во 2019, 2664 лица). Дрastiчното намалување на бројот на прегледани лица се должи на постоечката пандемија предизвикана од корона вирусот (САРС-КоВ-2).
- Опфатот на лица од урбана средина е значително помал во однос на лицата од рурална средина (15,97% во град и 83,69% во село).
- Од сите возрастни групи, граѓаните над 64 години се најзастапени на прегледите, со 43,35%, за разлика од минатата година кога оваа возрастна група беше застапена со 26,60%, а населението од 50 до 64 годишна возраст е застапено со 34,17% (2021, 30,47%). Најмалку се застапени возрастните групи: од 20 до 29 годишна возраст со 4,16% и од 30-39 години со 6,79%.
- Најзастапена е групата со зголемена телесна тежина од 41,24%, но и покрај тоа во однос на изминатите години бележи помал процент, освен во 2018 каде што зголемена телесна тежина била забележана кај 40,3% од испитаниците. Обезноста е застапена со 23,22% во 2022 додека потхранетоста е застапена кај 0,19% од испитаниците.
- Загрижува фактот дека зголемената телесна тежина и здебеленост на возраст, веќе од 20-29 години изнесува околу 44%, за да во возрастните групи 30-39 достигне околу 65%, кај возрастните групи од 40 години и постари достигне над 70%, со благ пад према постарите возрастни групи.
- Нарушена толеранција (умерен ризик) на шеќер во крвта имаат 45,57% од испитаниците, а повисоко (ризично) ниво на шеќер во крвта над 10 ммол/л има кај 7,40%.
- Во споредба со резултатите од претходната година, нормалните вредности на гликемијата се повисоки кај машката популација, а кај женската популација речиси се исти. Умерениот ризик е позастапен кај женската популација, додека високиот ризик е скоро идентичен кај двата пола.
- Во 2022 година умерениот ризик е поизразен кај населението од урбаните средини, додека високиот ризик е безмалку идентичен и во урбаните и во руралните средини.
- Во однос на холестерол во крвта, умерениот ризик е застапен со 36,86% од

граѓаните кои се одзвале на повикот за бесплатни превентивни прегледи, додека високиот ризик е застапен кај 10,69% од популацијата.

- Според пол, од иследувањето е утврдено дека измереното ниво на холестерол во крвта во категориите умерен и висок ризик не постојат големи разлики меѓу половите, со тоа што умерениот ризик е нешто позастапен кај мажите, отколку кај жените, а високиот ризик кај женската популација е нешто поголем отколку кај лицата од машки пол.
- Во 2022 година продолжува трендот на зголемување на вредностите на умерен ризик на нивото на холестеролот кај населението во урбаните средини и незначително зголемување се бележи кај населението во руралните средини споредено со 2021 година.
- Вредностите на холестеролот во насока на висок ризик кај населението во 2022 во урбаните средини, бележат намалување за разлика од 2021. Овие вредности кај населението во руралните средини бележи незначително намалување на овие вредности за 2,18% во 2022 во однос на 2021.
- Вредностите за висок ризик на систолниот притисок кај населението се повисоки од вредностите добиени во претходната година. Умерениот ризик е застапен кај 18,70% од населението, а кај 8,38% од населението постои систолен притисок со висок ризик во крвта.
- Според пол, во 2022 година, застапеноста на умерен и висок ризик на систолниот притисок во крвта е скоро идентична и кај машката и кај женската популација.
- Според место на живеење, умерениот ризик е скоро идентичен и во урбаните и во руралните средини кај населението, додека високиот ризик на систолниот притисок во руралните средини е позастапен отколку во урбаните средини.
- Во однос на дијастолниот притисок, во 2022 година утврдени се вредности на умерен ризик кај 3,22% од населението и вредности на висок ризик кај 10,17% од населението.
- Во однос на половата дистрибуција, вредностите на висок ризик на дијастолен крвен притисок се позастапени кај женската популација 10,55%, што е без малку исто како во 2021 година.
- Според место на живеење, умерениот ризик е скоро идентичен и во урбаните и во руралните средини кај населението, додека високиот ризик на дијастолниот притисок во руралните средини е позастапен отколку во урбаните средини.
- Зголемен обем на струк над 100 см, како индикатор за дебелината кај граѓаните, беше застапен кај 27,36% од населението.
- Спроведените активности за рана детекција на здравствен ризик кај популационите групи во РСМ, во целост не ја остварија целта, затоа што не се подеднакво опфатени сите региони во државата, но исто така и возрасните групи (особено е мало учеството на помладите возрасни групи) и не може да се процени вкупниот здравствен ризик.
- Со оглед на нискиот број на луѓе опфатени со превентивните прегледи, потребно е да се засилат активностите за поголема вклученост на населението (зголемена информираност преку средствата за јавно информирање, зголемена активност на сите здравствени домови во државата).

